

Byens hus

Årsberetning 2024

byenshusroskilde.dk

HVAD ER BYENS HUS?

Byens hus er sat i verden som et kommunalt demokratihus. Her kan du låne lokaler, møde andre, fordybe dig, blive inspireret og bygge løsninger. Du er en vigtig del af demokratiet.

Tak fordi du deltager lokalt.

2024

For Alle // Fælles Ansvar // Bare Spørg

Du, vi og fællesskabet er aktive medskabere af fremtiden

Det gode værtskab og vejvisning til mere

I Roskilde Kommune ønsker vi, at alle skal have adgang til meningsfulde fællesskaber og gode udfoldelsesmuligheder i fritidslivet. Og i Byens hus ser vi daglig resultatet af at stille 3000 m² til rådighed for alle de roskildensere, der vil gøre noget aktivt, sammen med andre, der giver mening i deres liv. I Byens hus vejviser vi gerne hvad enten det er til domkirken eller til en måde at indgå i et arbejdsfællesskab.

Nøglen til det gode liv

I Roskilde Kommune arbejder vi for stærke, åbne og bæredygtige fællesskaber. Både Roskilde Kommunes vision 'Velfærd skaber vi sammen' og Kultur- og idrætspolitik understreger, at vi tror på, at et aktivt liv skaber et bedre samfund. At nøglen til gode liv findes i et hverdagsliv med uddannelse, arbejde og fællesskab. Byens hus er et af de steder, hvor nøglen til det gode hverdagsliv kan afprøves, udvikles og udfoldes.

Vision: En hverdag i balance

Nøglen til det gode liv er lidt af en multinøgle, der helst skal passe til flere døre. Kulturhuse, som vores kommunale demokratihus Byens hus, er vigtige multinøgler i breddekulturen og velfærds-samfundet. Men barrieren for deltagelse kan føles høj. Derfor foregår meget i Byens hus i tæt samarbejde med kollegaer fra hele kommunen, og ikke mindst med civilsamfundet og andre gode kræfter i byrummet. Du, vi og fællesskabet er aktive medskabere af fremtiden, og i Byens hus arbejder vi aktivt med at udbygge det gode demokratiske værtskab for at kunne inkludere flere i fællesskaberne. I denne årsberetning kan du læse om, hvordan det har udfoldet sig i 2024.

God læselyst!
Hilsen redaktøren – Emma Svärd

GOD LÆSELYST

Indhold

- 4 Alt det vi ikke kan købe for penge
- 6 Inspiration
- 8 Værksted
- 10 Fællesskab
- 12 Husværterne
- 13 Ny i Byens hus
- 14 Frivillige, der gør det de vil - til glæde for andre
- 16 Genbrug, hacks og håndVÆRK
- 18 Hvad er demokratisk værtskab?
- 20 Værtskab i Byens Hus
- 22 Deltag i 2025

Byens hus er: Fordybelse, Inspiration, værksted og fællesskab

I år er det Stuens fire zoner, der danner rammen om årsberetningen. En beretning om det, der har inspireret os i 2024. De projekter vi fortsat knokler med i demokratihus-værkstedet. Men også om de fællesskaber vi understøtter, og som du kan være med i.

Og selvfølgelig kan du – hvis du ellers kan finde ro og overskud – også fordybe dig ekstra i den hverdag med drift og projekter, der har holdt os fuldt beskæftiget i det år, der er gået.

Du kan med fordel fordybe dig i de tanker og ord, der er skrevet i Byrådets vision:

Velfærd skaber vi sammen og Kultur og Idrætsudvalgets politik: **Det aktive liv**. Du finder dokumenterne online ved at skanne de to QR-koder med kameraet i din mobiltelefon.

Velfærd skaber vi sammen

Det aktive liv

Alt det vi ikke kan købe for penge

Det aktive liv med fællesskaber, trivsel, nytænkning, helhed, tillid, balance, sammenhæng, ordentlighed, perspektiv og mod. Alt det vi kun kan skabe sammen. Alt det som ikke kan købes for penge. Hvordan hjælper vi det på vej?

"Jeg tror tillid er svaret. Tillid til at mennesker er kloge, dygtige og ansvarfulde, hvis vi giver dem lov til at være det. Hvis vi forventer det af dem."

Kathrine Krone Laurent
Sekretariatsleder, Byens hus

Det vi lyser på bliver større

I en tid med komplekse problemer, krise-retorik og uoverskueligt langsigtede løsninger kan de opmuntrende ord nemt blive en mangelvare. Håret i suppen og det, der ikke fungerer, er desværre dét, der er nemmest at samles om. Det er tilmed vores menneskelige instinkt at se skeptiske og kritiske personer som de klogeste. Klogere end dem, der optimistisk insisterer på, at glasset da er halvt fyldt i stedet for halvt tomt. Naiv, uvidende endda 'useriøs' er de mærkater vi instinktivt hæfter på folk, der slukker for facebook og siger at alle mennesker er kloge, dygtige og ansvarlige. Men her skal vi huske et andet vigtigt menneskeligt instinkt nemlig at det, vi lyser på, bliver større.

Aktivt. Sammen. Meningsfuldt

Og det er netop pointen med et Byens hus. Her kan vi aktivt lyse på det, vi gerne vil have mere af. Vi kan bruge tid på det, vi synes giver mening, og vi kan gøre det sammen med andre. Og der går da heller ikke en dag i Byens hus, uden at jeg støder på mennesker, der viser deres glæde. Ofte siger de endda tak til husets personale eller frivillige, der videregiver den ene positive historie efter den anden til vores ugentlige fællesfrokost eller 'tjek in'-møde.

Det vi gør for andre gør vi for os selv

Vi er mennesker på hver vores måde med hver vores energi, viden, drive og drømme. Men når vi går ind i det samme rum – i de samme rum, som andre har været i – og ser andre der er kloge, dygtige og ansvarlige, så bliver vi det selv: kloge, dygtige og ansvarlige mennesker.

Hver især bidrager vi med det, vi kan og dem, vi er. Vi gør det for os selv. Fordi vi kan li' det, synes det er spændende, udviklende – måske fordi det udfordrer os. Men det vi gør for os selv, gør også en forskel for andre.

Og hvad er det så, der gør det muligt i en tid med masser af bekymringer, uforståelige begivenheder og dårligt vejr? Jeg tror det er tillid!

Tillid er guld

Nogen kalder tillid for det danske guld. Ligesom guld ligger tilliden skjult i vores fundament. Og det vildeste: Tillid er både dyrebart og gratis. Tillid er både noget, vi kan få og give til andre. Det kan ikke købes for penge, men vi kan hjælpe det på vej ved at skabe rum til inspiration, kreation, fællesskab og fordybelse. Vi kan arbejde med visioner, værtskab og vejvisning for at hjælpe tilliden på vej.

Tillid er svaret.

Inspiration

Her er nogle ting der har været inspirerende for os at arbejde med i 2024 – måske kan de også inspirere dig?

Mange mødesteder – potentiale til mere

Byens hus har i 2024 været med til at definere, identificere og kortlægge de eksisterende mødesteder i Roskilde Kommune inden for kultur-, bibliotek- og idrætsområdet. Det blev til en rapport, som blev fremlagt på Kultur- og Idrætsudvalgets møde den 8. maj 2024.

Mødestedsrapporten blev behandlet under Kultur- og Idrætsudvalgets møde 8. maj 2024.

Rapportens konklusion er, at der allerede er mange mødesteder i hele Roskilde Kommune. Men at der er forskel på tilgængeligheden af disse. Derudover er der flere kommunale faciliteter, som har fysiske rammer og potentiale til at blive et mødested.

Et grønnere kulturliv i Roskilde?

Byens hus var blandt de 33 kunst- og kulturorganisationer, der deltog i en spørgeskemaundersøgelse om grøn bæredygtighed i Roskilde Kommunes kulturliv. Undersøgelsen blev lavet af Kulturens Analyseinstitut, og formålet var at se på potentielle bidrag til at realisere Roskilde Kommunes klimahandleplan.

Roskilde Kommunes kulturliv rummer et stort potentiale for at bidrage til klimahandleplanens mål. Gennem vidensopbygning, partnerskaber og innovative projekter kan kunst og kultur ikke kun reducere kommunens klimaaftryk men også engagere borgerne i en grøn fremtid.

Roskilde Kommunes klimaplan

ABC-gruppeforløb giver lyst til at deltage

Byens hus har i 2024 været en del af Socialstyrelsens projekt om ABC-gruppeforløb i Roskilde. Gruppeforløbet bygger på en forskningsbaseret metode, der kaldes Act-Belong-Commit (ABC). Budskabet er, at vi alle kan forbedre vores mentale sundhed ved at være aktiv (Act), gøre noget sammen (Belong) og gøre noget, der giver mening (Commit). Grupperne hjælpes af medarbejdere fra Socialpsykiatrien og Sundhedscentret. En af grupperne har haft fast mødested i Byens hus samt fået en rundvisning og et indblik i de mange aktiviteter, de kan deltage i, og hvordan man kan booke et lokale til sit eget fællesskab eller arrangement.

Projektet forsætter i 2025, hvor Byens hus vil arbejde videre med, hvordan vi som mødested og kulturhus kan understøtte lysten til at deltage og vejen til at finde et meningsfuldt fællesskab.

Socialstyrelsens midtvejsevaluering af ABC-gruppeforløbene i seks kommuner

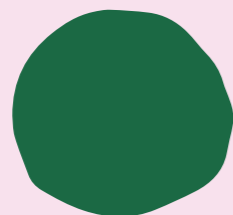
Kulturhusenes årsmøde kom til Roskilde

Over 130 kulturhusfolk fra hele Danmark kom til Roskilde til to dages pragtpræstation, da foreningen Kulturhusene i Danmark valgte at afholde Årsmødet den 7.-8. november i Roskilde!

Temaet var Kulturhus Mashup og de store spørgsmål – en undersøgelse af, hvordan et kulturhus kan lykkes i samspil med andre institutioner, erhverv og udviklingsområder. I krydsbestøvningens ånd var det derfor oplagt, at programmet udspillede sig på tværs af intet mindre end fem medlemshuse: INSP!, Gimle, KunstSmedjen på Musicon, Cosmos i Viby Sjælland og Byens hus.

Foreningen Kulturhusene i Danmarks hjemmeside

Værksted

Her er nogle ting, vi er ved at bygge, og som vi helt sikkert 'banker videre på' i årene, der kommer.

Lad folkeoplysningen syde og boble

Som test-bane har Byens hus været med til at understøtte udviklingen af Folkeoplysningens Laboratorium. Det er nemlig Folkeoplysningsudvalgets drøm, at vi i Roskilde Kommune går forrest med gode eksempler på revitalisering og nytænkning af folkeoplysningsområdet. Derfor er aftenskoler og foreninger inviteret til at gå ind og sætte en række eksperimenter i søen. Dit fællesskab er også inviteret. "Og det er okay, hvis noget springer i luften undervejs", som formanden for udvalget Jesper Kejlhof siger.

Eksperimenterne i FolkeLab følges af Vifo – Videncenter for Folkeoplysning, som vil analysere og formidle resultaterne. Læs mere om FolkeLab.

Ny i Byens hus – værtskab og vejvisning

En vigtig del af nøglen til gode liv, er det med at finde sin egen måde at deltage i uddannelse, arbejde og fællesskab. Det kan lyde nemt, men for rigtig mange er det ikke så ligetil at finde sit sted og sin måde at deltage på. Det kan gælde både uddannelse, arbejde og fritid. Gennem 2024 har vi testet nye måder at deltage som kollega i Byens hus Roskilde – vi kalder det 'Ny i Byens hus'. Læs mere på side 13.

Nordea-fonden støtter, at vi bygger bro og bedre værtskab

I Byens hus har vi sat os for at samle lokale samarbejdspartnere for at dele viden og lære af hinanden. Takket være Nordea-fondens Kulturhuspulje går vi endnu dybere ind i arbejdet med demokratisk værtskab i perioden 2024-2025. Fordi velfærd er noget, vi gør sammen.

Tak til vores partnere:

- Roskilde Bibliotekerne
- Direktørområdet Social, Job og Sundhed
- Boligselskabet Sjælland
- INSP!
- Cosmos
- Roskilde eSport
- Turning Tables
- Roskilde Tekniske Skole.

Arbejdet skal både hjælpe eksisterende fællesskaber med at få flere med og vise nye deltagere ind i fællesskaberne. Læs mere om hvad vi lavede i 2024 på side 18-19.

Sommerliv på Stændertorvet – også i 2025

I 2024 bidrog Byens hus med værtskab på Stændertorvet i forbindelse med byrådets beslutning om at skabe "Sommerliv på Stændertorvet". Parkeringspladserne blev nedlagt i juli og august for i stedet at give rum til ophold, leg og installationer. Mere end 40 aktører bidrog desuden med forskellige aktiviteter lige fra hestevogn og gade-teater til stillelæsning og Parkmotion.

Særligt husværterne har i hele perioden medvirket til at skabe et inviterende sommerbyrum, med plads til alle. Der blev samlet vigtige erfaringer som allerede bringes i spil når Sommerliv på Stændertorvet er til bage i juli og august 2025.

Se billeder og læs dataopsamlingen på Roskilde Kommunes hjemmeside

Roskilde Byråd har besluttet, at der igen i juli og august 2025 skal skabes et sommerbyrum på Stændertorvet.

VÆRK – håndens arbejde til glæde for hovedet

Værkstedet i Stuen fik i 2024 et kærligt skub. Hver onsdag fra september til december var der VÆRK for alle kreative sjæle – både nybegyndere og dem som ville dele deres evner med andre. Med VÆRK blev der i VÆRKstedet delt håndVÆRK ideer til kunstVÆRKER med hjælp fra VÆRKførere. Som med alt andet vi laver, var der fokus på genbrugsmaterialer og Fælles Ansvar.

Læs mere side 16.

Tankevæggen fik 'en lille' – et mobilt værk til refleksion og opdagelse

Som en del af samarbejdet omkring Vidensfestivalen GRASP blev en særlig udgave af Tankevæggen bygget og opstillet som et værk på Musicon. Lille Tankevæggen på GRASP er en mindre version af Tankevæggen i Medborgerskabet, som står foran Byens hus Roskilde på Stændertorvet.

Ideen med 'den lille' tankevæg er at inspirere endnu flere til – i eget tempo – at gå på opdagelse i hinandens perspektiver og dele vores egne.

I en tid, hvor evnen til koncentration og tiden til refleksion er vigtige emner.

I en tid hvor mødesteder ikke altid er fysiske, og samtaler ikke altid foregår ansigt til ansigt.

Værket blev efterfølgende opstillet andre steder, hvor der er brug for at tænke og dele tanker. Indtil videre har den også stået i Bibliotekshaven og foran Cosmos i Viby Sj.

Design: Jesper Tarnø
#Tankevæggen

Hvis du vil låne Lille Tankevæggen, kan du kontakte byenshus@roskilde.dk

Fællesskab

Her er nogle af de oplevelser og mennesker vi har 'varmet os ved' i 2024. Sig til hvis du vil være med.

Velvære skaber vi sammen

Stærke, åbne og bæredygtige fællesskaber kræver et godt værtskab, det gælder i høj grad også, når frivillige har lyst til at bidrage. Det har vi udviklet videre på i 2024, sammen med 13 seje frivillige, der brænder for at bidrage til det gode værtskab i Byens hus og bymidten. Det kan du læse mere om på side 14.

Bryd brød og få fællesskab

Frokost kan være så meget mere end bare mad. Derfor har vi, som en del af projekt 'Ny i Byens hus', indført fællesspisning hver tirsdag. Vores fælles, ugentlige delte måltid er nemlig en god genvej til at lærer hinanden at kende. Her oplever vi hvordan vi hver især fungerer og er indrettet – et særligt stærkt værn mod nogle af de udfordringer, der følger med mistrivsel og ensomhed hos den enkelte. En frokost, der giver fællesskab blandt kollegaerne, uanset arbejdsrolle og anciennitet. Tak for god mad i 2024, Linda.

Læs mere om 'Ny i Byens hus' på side 13.

Hellere tifuglepåtaget ...

I Byens hus vil vi hellere have 10 fugle på taget end én i hånden. Fuglene er deres egne, de kan ikke ejes, men hvis de har det godt, så giver de så meget smukt tilbage.

I 2024 landede Kunstnerfællesskabet 'Ti Fugle På Taget' heldigvis som forening og lejede lokaler på 2. sal i Byens hus. I 2025 er det planen at 2. sal får flere spændende folk og ikke mindst kan blive startsted for en fælles fortælling om samarbejde mellem kultur, kommune, kunst og erhverv. 2. sal til en forening af kunst.

tifuglepåtaget

(U)Hyggelig Halloween takket være frivillige

Hele 1322 mennesker blev mere eller mindre skræmt, da de kiggede forbi Det Gamle Rådhus fredag den 1. november. Roskilde Handel havde taget initiativ til fælles Halloween i bymidten, og tre frivillige greb muligheden for at omdanne Tårnet til horror-show og Salen til krea-hygge. Endnu en gang er det frivillige værter, der gør det muligt for Byens hus at åbne Det Gamle Rådhus op for lokale såvel som gæster udefra.

I 2025 er drømmen at starte et projekt, der skal puste endnu mere liv i de bevaringsværdige mure. Vi krydser fingere for at frivillige og fonde finder sammen om "Det Gamle Rådhus på NY".

Læs mere om Byens hus kloge, dygtige og ansvarlige frivillige side 14.

Bymidtehæftet 2025 – Fælles om bymidten

Roskilde Bymidte er altid liv og glade dage. Både til hverdag og til fest. Hver måned mødes bymidteaktørerne i Byens hus for at koordinere og opdage samarbejds muligheder. For første gang i år lykkedes det at samle et fint hæfte med alle de spændende begivenheder, du kan opleve i Roskilde Bymidte i 2025. Takket være de mange vidt forskellige aktører. Takket være de mange, der byder dig velkommen i Roskilde bymidte.

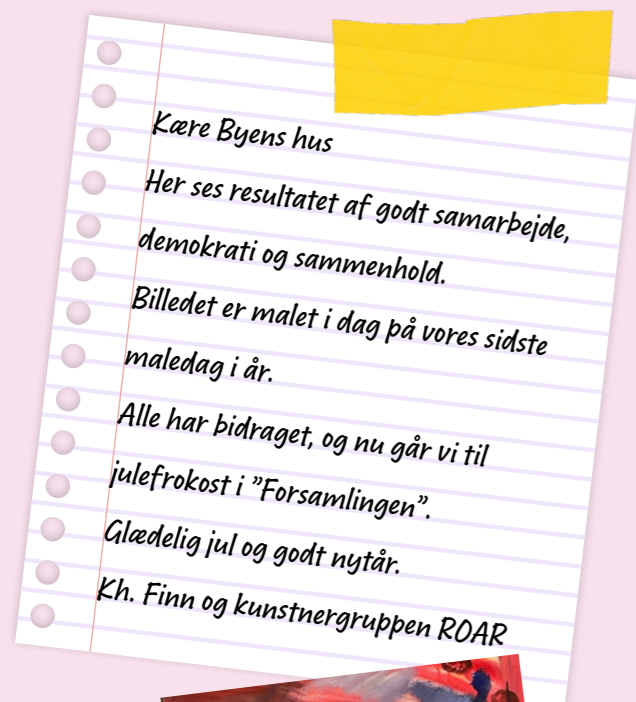
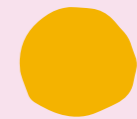
Scan QR-koden og bladr dig igennem de mange muligheder.

Netværk: DemokratiFika*

Byens hus fungerer ofte som bindeled mellem aktører. Og i 2022 inviterede vi første gang til et netværk for dem, der arbejder med demokrati og deltagelse i Roskilde. På tværs af forvaltninger, kulturhuse, boligselskaber, og lokale interesseorganisationer. Her i 2024 lever netværket i bedste velgående, og har mødtes fire gange, hvor vi også har haft glæden af at mødes på Roskilde Bibliotek og på idrætsbiblioteket i Æblehaven. Med et vigtigt valgår foran os i 2025, har vi i fællesskab finpudset vidt forskellige indsatser og tiltag.

* Fika er svensk og kan både være et substantiv og et verbum. Det er nemlig ikke bare at drikke en kaffe og spise en kage. Det er et socialt fænomen, noget man gør sammen, og en legitim grund til at afsætte tid til samvær. Det vigtigste er selskabet, men der følger altid noget godt til ganen med.

Husværterne

Mia

Hverdagens værtskab

I Byens hus er husværterne oftest de første værter, man møder. Det er dem, der oversætter visionerne for Byens hus til hverdag. En stor del af det daglige ansvar for Byens hus som forpost og et permanent folkemøde, ligger trygt på husværternes skuldre, når de jonglerer mellem rengøring, vejvisning og inklusion. I hverdagen er husværterne altid på plads for at vejlede flere ind i fællesskabet af brugere, der driver Byens hus. Husværterne går på arbejde med formålene at være 'For Alle', med 'Fælles Ansvar', og at man altid kan 'Bare Spørg!'.

Det er disse hverdagens superhelte, der står med to af de vigtigste opgaver i Byens hus:

- den daglige drift af huset og de offentlige toiletter – og ikke mindst:
- Det daglige værtskab for alle dem, der bruger og besøger Byens hus

Byens hus har åbent 365 dage om året. De fleste uger er der en husvært i huset og på telefonen 85 timer om ugen. Husværternes rolle er både at tilse de offentlige toiletter, der er blandt Danmarks ældste, og holde styr på de gamle bygninger og at svare på alt fra husets retningslinjer til, hvordan kaffemaskinen virker.

Mia er driftskordinator i Byens hus, praktikanter og kontaktperson for de frivillige. Mia fortæller lidt om året der gik:

For husværterne i Byens hus har det været et år med forandringer. Der har været udskiftning af personalet, og vi har som kollegaer brugt udskiftningen til at kigge på nye arbejdsgange og forhenværende rutiner for at skabe mere ensrettet tilgang som rollen som husvært.

Projektet **Start i Byens hus** har været givende med hele 11 praktikanter, som har prøvet kræfter med husvært opgaver. Flere hænder har betydet, at der har været flere opgaver, der er blevet gået i dybden med, såsom kælderoprydning, der har været flere øjne på, som har givet nye bud på, hvordan rammerne kunne gøres nemmere for brugerne - vi er pt i gang med en ny infotavle til rummene.

For husværterne er det at møde nye brugere en del af hverdagen, og vi som husværter nyder de mange gode snakke og venlige sjæle, der tilbyder og deler ud af deres erfaringer. I 2024 er der kommet nye brugere til, og det har været en gave, som bliver ved med at give.

Maia

Simone

Nadia

Simon

Anders

Værtsskab og vejvisning:

Ny i Byens hus

Byens hus har gennem flere år også vist sig at være et godt sted at starte, når det drejer sig om deltagelse i et arbejdsliv. Og når man har noget, der er godt, bør man være generøs med at dele ud af det. Derfor har vi i Byens hus siden maj måned, i samarbejde med UngeGuiden i Roskilde, inviteret en række unge voksne ind på vores arbejdsplads og ind i vores kollegafællesskab.

'Ny i Byens hus' har givet os glæden af hele 11 nye praktikkollegaer i anden halvdel af 2024. De nye har prøvet husværtsrollen, og har derfor været med til at holde Byens hus kørende som værter for gæster og deltagere. De har også været med til at give såvel fisk, planter som sultne kollegaer en bedre hverdag. De nye i Byens hus har indgået i kollegafællesskabet og bidraget stort til det ved at f.eks. arrangere en rigtig hyggelig julefrokost. Og – nu praler vi lidt – de har også været med til at give Byens hus titlen som "årets hyggeligste arbejdsplads" i NextWork. Tak til de nye i Byens hus!

Ny som husvært

'Ny i Byens hus' har primært været centreret omkring vores husværtfunktion. Der er mange- og forskelligartede opgaver hver dag, og derfor er her også meget nyt at lære og huske. Derfor er hverdagen også særligt tilrettelagt til den enkelte, således at opgaverne bliver så tilgængelige som muligt, uanset den enkeltes forudsætninger. Vi har blandt andet særligt fokus på mentale pauser, opgavetilrettelæggelsen og det sociale fællesskab, vi har i Byens hus.

Ny i kollegafællesskabet

Frokostpausen er et særligt tidspunkt for vores kollegafællesskab, hvor de nye også får en helt særlig social øvebane. Her bliver holdninger vendt i fællesskabet, og alle får mulighed for at være med – her er der ikke nogle der er vigtigere end andre – kollegafællesskabet er det, der tæller.

Demokratisk værtskab for nye

For nogle er det at gå på arbejde, varetage opgaver og være kollega en helt naturlig del af hverdagen. For andre kan det være helt nyt og anderledes, uanset alder.

Der kan være mange grunde til, at man er endt i denne situation, både fysiske, psykiske og sociale, men dét vi interesserer os mest for, er hvem disse 'Nye' er, og hvad de selv gerne vil nu.

Ny i fritidslivets fællesskaber

Ud over at få en fod indenfor i et kollegafællesskab, er der som 'Ny' i Byens hus også mulighed for at snuse til kultur og fritidslivet i Roskilde Kommune. I dagligdagen er der mulighed for at møde mange forskellige fællesskaber i huset og det engagement, som disse mennesker har, kan smitte af på de fleste. En god fast samarbejdspartner, Nørdrklub Roskilde, har blandt andet været præsenteret som et godt eksempel på et fællesskab, man har mulighed for at blive en del af.

Fortsat ny i 2025

'Ny i Byens hus' skal fortsat testes og udvikles ind i 2025, hvorefter vi vil undersøge mulighederne for at gøre tilgangen permanent i huset. Vi fortsætter udviklingen i samarbejde med b.la. INSP! Ungeguiden, ABC-forløbene og andre gode kollegaer.

Frivillige, der gør det de vil - til glæde for andre

I Byens hus bliver mængden af engagement og initiativ større år for år. I 2024 skabte over 400 arrangører over 4.000 arrangementer. Det er rekord, Men 2024 blev også året hvor det frivillige engagement har bevæget sig helt ind i driften af både vores akvarie, planterne, medborgerskabet, bogbyttehylderne og Det Gamle Rådhus – ja selv oprydning, skraldesortering og slukning af lys i lokalerne er der faste frivillige, der hjælper med at holde øje med. Alt det som giver den ekstra hyggefølelse og hjemlighed, som folk elsker ved huset. Alt det som ikke kan sættes på formel, men som gør hele forskellen. Tak til alle vores mange magiske husalfer.

Frivillige, der gør hele forskellen

I Byens hus er der mange muligheder for at byde ind med det, man ønsker at sætte sit præg på. Vi har Jimmie og Linda, som fodrer og renser akvariet og giver generel kærlighed til fiskene. De giver altid brugerne i huset et smil på læben med gode fiske inputs og med imødekomende personligheder.

Aktivitet skaber fællesskab

Der er tydelige koblinger mellem deltagelse, fritidsliv, og mental trivsel. På social- og sundhedsområdet arbejdes der med ABC-metoden, som på dansk oversættes til: Gør noget aktivt, gør noget sammen, gør noget meningsfuldt – lige præcist det, der til daglig foregår i Byens hus.

At gøre noget frivilligt for fællesskabet er en oplagt mulighed for at gøre noget aktivt, sammen med andre, der er meningsfuldt. Byens hus er fuldt af frivillige og ildsjæle, da langt de fleste af de over 4000 arrangementer/år laves af frivillige.

I og rundt omkring Byens hus kan du også møde de mega seje bymidteværter, som b.l.a. er med til at holde Åben sal i Den Gamle Byrådssal. Her inviteres lokale og turister indenfor for at opdage og lære om vores flotte gamle byrådssal.

Der blev i 2024 afholdt Åben sal i forbindelse med b.l.a. Lysfest, Sommerliv på Stændertorvet og Halloween. De frivillige har på denne måde givet flere tusinde muligheden for at se og opleve et for Roskilde vigtigt stykke kulturhistorie. Borgere og besøgende bliver mødt med en fortællerlysten vært, der brænder for at formidle salens historie og give lokale og turister en god oplevelse med hjem.

Medborgerskabsværten Karin sørger for at bøger og at Medborgerskabet er lækkert at udforske! Hun sætter også gerne med et smil på læben brugerne på 1 sal til at lære princippet Fælles Ansvar.

Vi er også så heldige at vi har bogvennerne, en gruppe frivillige der passer bogbyttet på Stændertorvet. Doris og Karin står klar en gang om måneden ude ved medborgerskabet til en go' snak om lidt af hvert, og selvfølgelig rigtig gerne om bøger.

Vil du gerne være frivillig i Byens hus?

I byens hus er der masser af mulighed for at være frivillig på den måde, der passer til dig. Kontakt Husværten for at høre mere om, hvordan du kan bidrage - send en mail til miakrogh@roskilde.dk.

Det får du ud af at være frivillig:

- Du gør en forskel, der betyder noget for andre
- Positive oplevelser og fællesskab
- Du er med til at skabe resultater og bidrager til livet i Roskilde bymidte
- Personlig udvikling og nye kompetencer

Generelt vil jeg sige at, som frivillig får man mangfoldigt tilbage det, man selv yder. Enkelte tillægsord jeg gerne vil tilføje er: Glæde, samhørighed, venskaber, fællesskab og nyttighed.

Bernice

Jeg er frivillig, fordi jeg kan deltage i de arrangementer, der betyder noget for mig og på de tidspunkter, der passer mig bedst. Jeg forpligter mig ikke til mere, end jeg kan magte. Og så betyder det meget for mig at kunne gøre en forskel. Jeg er oftest BYMIDTEVÆRT, hvor jeg hjælper/vejleder byens borgere, gæster, turister og andet godtfolk - og altid mødes med smil. Sidst men ikke mindst kan jeg lide fornemmelsen af - og tanken om - at jeg er en del af et fællesskab.

Jytte

Det at være frivillig, betyder for mig, at jeg kan være med til at vise, guide og fortælle om vores smukke by og møde andre frivillige og få nye venner på tværs af alder.

Tina

Genbrug, hacks og håndVÆRK

Det startede med en ide om at sætte gang i VÆRK-stedet. Men nu er VÆRK på vej til at blive et projekt, der kan vise nye vej ind i foreningslivet samtidig med, at alle kan blive VÆRKfører for en dag og dele de VÆRKtøjer, der skal til for at lave håndVÆRK til glæde for hovedet.

Hver onsdag i Byens hus, i efteråret 2024, har lokale kunstnere, professionelle undervisere og helt almindelige lokale ildsjæle delt deres evner og givet muligheden for deltagerne at prøve noget nyt. Muligheden for at guide igennem kreativ fordybelse og transformation via brug af hænderne.

Missionen med VÆRK er at vise at...

- ALLE har noget, de kan lære andre (*borger til borger*)
- Kreativitet med hænderne kan skabe mental succes (*Craft psykologi*)
- Byens hus er et godt sted at starte (*uformelt drop in*)
- Byens hus et trygt sted at teste (*vis nye ind i foreningsliv og folkeoplysning*)

VÆRK som det fælles tredje

Der er kommet stor samfundsfokus på værdien af "det fælles tredje", som er en betegnelse for en aktivitet, som to eller flere kan udføre i fællesskab. Det er aktiviteten der er i fokus, fællesskabet, der opstår, er en kæmpe bonus. Og der er brug for veje ind til fællesskaber for dem, der ikke allerede er aktive i ét.

Brug hænderne for hovedets skyld

VÆRK er også inspireret af det, der kaldes craft-psykologi (oversat: håndværks psykologi). Det handler om de positive effekter, det har at lave håndarbejde og håndværk. Det skal ikke erstatte psykiatrisk behandling, men det kan bidrage til arbejdet med mental velvære.

VÆRK i 2025

I 2025 drømmer vi om, at VÆRK kan bidrage til både en hverdag i trivsel og til Folkeoplysningens Laboratorium ved at udvikle videre på konceptet sammen med Aftenskoler, evt. Ungdomsskolen, foreningslivet og kommunale kollegaer.

I Roskilde Kommune understøttes det aktive liv af deltagelse i foreningerne, der ligesom oplysningsforbundene, tilbyder deltagelse i et varieret og bredt felt af aktiviteter. Med VÆRK har Byens hus indledt et arbejde med at inddrage engagerede borgere i arbejdet med brobygning mellem individer, foreninger og oplysningsforbund.

Vi kan mere sammen.

Alle fotos fra VÆRK er taget af Helle Lykke, som også har designet logoet.

STEDET FOR GENBRUGSHJERTER,
HACKS OG KREATIV UDFOLDELSE

Hvad er et demokratisk værtskab?

Forskningen viser, at fællesskaber og relationer er med til at forebygge ensomhed og udsathed, samt er med til at understøtte trivsel, handlekraft og sundhed. Dette anerkendes på tværs af hele kernevelfærden, hvor der arbejdes aktivt med fællesskaber. Uanset de fysiske rammer er det værtskabet, der er nøglen til aktiv deltagelse for flere. Fordi værtskabet er afgørende for den menneskelige modtagelse og kontakt. Derfor går Byens hus i front med, at udvikle gode rammer for det demokratiske værtskab.

Værtskab skaber tillid

Fokus på værtskab er en samfundstendens. At bryde isen, byde velkommen - det menneskelige møde - er nødvendigt for at opnå den kontakt, som sænker parader, opbygger tillid og skaber grobund for at kunne guide, vejlede og inkludere. Derfor går Byens hus i front for at udvikle værtskabet og dele med andre i Roskilde og Danmark. Det sker igennem projekt Demokratisk Værtskab i Roskildes kulturhuse, som vi i 2023 udviklede, etablerede partnerskaber omkring og fik tilsagn om 265.000 kr. i støtte til af Nordea-fondens Kulturhuspulje. I 2024 har vi gennemført en række aktiviteter som led i dette projekt.

Kursus i værtskab

I 2024 har vi samlet gode kræfter fra INSP!, Turning Tables, Det digitale design på Roskilde Tekniske Skole, Roskilde eSport, Cosmos, Bibliotekerne, Boligselskabet Sjælland og Byens hus.

Sammen har vi udviklet metoder til at teste og øve det gode demokratiske værtskab og har lagt grunden til det, der i 2025 vil udrulles som et test på et kursus i Demokratisk Værtskab for kulturhusmedarbejdere.

Stærke i fællesskab

Som kulturhuse vil vi skabe rum for deltagelse, møder på tværs, der føles meningsfulde, og aktiviteter, som skaber fællesskaber. Vi er forskellige, men sammen vil vi med dette projekt sætte fokus på, hvordan værtskab kan tydeliggøre mulighederne for deltagelse og sikre at flere føler, at kulturhusene også er for dem.

Tour-de-kulturhus i bymidten

Sammen med Gimle og INSP! afprøvede vi en tour-de-kulturhus i bymidten på de unge elever fra det digitale design på Roskilde Tekniske Skole i november måned. En givende og ligetil måde at introducere kulturhusene for nogle af dem, der ikke af sig selv opsøger kulturhusene, og som vi vil fortsætte med at udvikle på i 2025, hvor vi også vil teste formatet af i forbindelse med studiestart i #AlleTidersUddannelsesby, hvor rigtig mange 'nye' skal inviteres ind i fællesskaberne i Roskilde Kommune.

*Hvordan kulturhuse kan danne fysiske, kulturelle og social rammer om mennesker og fællesskaber, kan der læses mere om i f.eks. rapporten Deltagelse i kulturhuse og andre borgerinvolverende kulturinstitutioner (Eriksson, Ejgod Hansen og Nordentoft) udgivet af Institut for Kommunikation og Kultur, Aarhus Universitet 2021.

Når du ser vores opslag om projektet på sociale medier, får du også se den fine lille outro-video, som billedet her er taget fra.

Det er lavet af den seje digitale designelev Rasmus Filtenborg fra Roskilde Tekniske Skole.

Hvad er værtskabet i Byens hus?

I Byens hus skabes aktiviteterne af dem, der tager initiativ og booker et lokale til glæde for sig selv og dem, de inviterer. Noget der er stor fokus på både internt blandt personalet og med tilbud om opkvalificering af værtskabet, for og med arrangørerne i Byens hus.

I 2024 har vi sat ekstra fokus på det gode værtskab i Byens hus ved bl.a. at:

Få hjælp fra målgruppen til at udvikle kommunikationen

Som led i Projekt Demokratisk Værtskab i Roskildes kulturhuse har vi haft muligheden for at ansætte to unge fra Roskilde Tekniske skole i et fritidsjob i en kortere periode, hvor de har kigget på, hvordan vi kan kommunikere på en måde, der virker mere lokkende på dem som målgruppe. Ud over masser af læring, både for de unge og for os som arbejdsplads, har det bl.a. resulteret i en række små filmklip til sociale medier, hvor spørgsmålene "hvem", "hvor" og "hvordan" er besvaret af forskellige arrangører i Byens hus. Glæd dig til 2025, hvor de er at finde på vores Instagram og Facebook!

Afholde workshop i værtskab for brugerne – & lært af det, der ikke virker

I foråret 2024 testede vi at invitere husets brugere til værtskabsworkshops. Tre individuelle arrangementer blev afholdt, og der var bred enighed blandt deltagerne om, at indholdet i workshoppen var virkelig brugbar og interessant. Men det var også tydeligt, at det var svært at på forhånd forstå, hvad man fik ud af at deltage. Det var nemlig sparsomt med tilmeldingerne, så i 2025 gentænker vi konceptet.

Facilitere fundraising workshops for flere

Byens hus har i en årerække inviteret til fundraising workshop i november. Med Nordea-Fondens og Folkeoplysningsudvalgets støtte har vi i år samarbejdet på tværs med kommunale kollegaer om, at kunne invitere tre gange så mange deltagere, hvilket desuden har sikret større diversitet i deltagergruppen og skabt flere møder på tværs af foreninger, oplysningsforbund og fællesskaber. 2025 byder på mere af dette.

Hjælp til fundraising

Der kan være brug for hjælp til at komme godt i gang med at oversætte egne ideer og ambitioner til noget, andre kan forstå værdien af. Uanset om det handler om at få flere deltagere eller flere midler til at kunne invitere flere deltagere. Derfor har Byens hus i 2024 hjulpet brugergrupper i gang med fundraising, hvilket har sikret midler til at muliggøre flere deltagere og flere tværgående aktiviteter.

Husværtsrollen for "nye"

De mange "nye" har også givet anledning til at kigge på, hvordan vi byder nye kollegaer velkommen. På den måde vil vi sikre os, at det gode demokratiske værtskab er en naturlig del af det at arbejde i Byens hus.

Træne Ungebyrådets mobiliseringsmuskler

Byens hus har igen i år samarbejdet med vores gode kollegaer i Skole og Børn Sekretariatet og derigennem bl.a. trænet Demokrati Fitness med Ungebyrådet.

Invitere unge fra Roskilde Tekniske Skole ind og teste kulturhus med dem

I 2024 har Byens hus igen lagt hus til Projekt X for studieretningen Det Digitale Design på Roskilde Teknisk Skole. 34 elever, der aldrig have hørt om Byens hus før, spændede tre dage på at opdage Byens hus og andre lokale kulturhuse. Den afsluttende lille evaluering viste også, at det for et flertal øgede sandsynligheden for, at de vil bruge stederne i fremtiden, nu hvor de har været rundt og se og opleve dem.

Matchmake mellem ungebyrådet og Roskilde Tekniske Skole

Ungebyrådet i Roskilde Kommune har lavet et godt politisk arbejde og fået opbakning til at arrangere sidste skoledagsfest for kommunens alle 9. klasser i 2025. De bruger dette skoleår på at planlægge arrangementet, sammenmed dygtige kommunale konsulenter og SSP.

I Byens hus mødte repræsentanter fra Ungebyrådet eleverne fra Det Digitale Design. Eleverne fik til opgave at komme med forslag til måder at kommunikere om sidste skoledagsfesten. Til stor inspiration for Ungebyrådets fortsatte arbejde.

**Glæd dig til 2025
– året byder på masser af muligheder for at udvikle det gode værtskab, både for dig som arrangør og som kollega i andet kulturhus.**

DELTA I 2025

Byens hus fylder 10 år

I 2025 er det 10 år siden at Byens hus åbnede for første gang den 15. maj 2015 – det skal fejres!

Hvis du vil være med, så skriv til os eller hold øje med vores hjemmeside: www.byenshusroskilde.dk

Deltag lokalt

2025 er også et godt år at deltage lokalt. På www.byenshusroskilde.dk/deltag kan du altid følge med i de forskellige muligheder for at deltage.

Deltag i Byens hus

Der er mange muligheder for at deltage i Byens hus. Her er en oversigt over aktiviteter, både her og nu, men også de aktiviteter der er en fast del af programmet i Byens hus.

Demokrati er noget vi træner

Sammen med andre aktører i Roskilde tilbyder Byens hus og Demokrati Fitness, at du i hele 2025 kan træne dine demokratimuskler. Uanset om du har stemmeret eller ej.

Læs mere, og tilmeld dig når du er klar.

Masterclass i Demokrati Fitness 30/9

Masterclassen i Demokrati Fitness er for dig, der arbejder med demokrati eller deltagelse, som underviser eller facilitator og som ønsker et nyt redskab i din værktøjskasse.

Meld din interesse her, så kontakter vi dig med mere information

Værtskabs-uddannelse

Kom med på Værtskabs-uddannelse og andet godt, der kan være med til at gøre dine arrangementer endnu bedre!

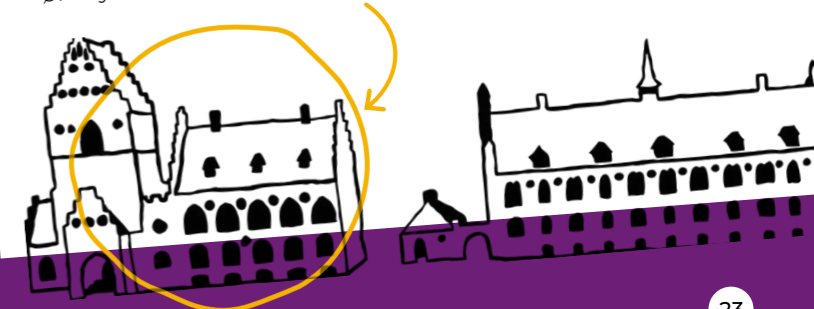
For alle jer, der gerne vil lære nye metoder til at inkludere flere ind i fællesskabet.

Der kommer flere datoer, følg med på hjemmesiden.

Roskildes Gamle Rådhus på NY

I 2025 forventer vi at indlede et helhedsprojekt med fokus på at optimere bygningen der huser Den Gamle Byråds-sal. Det gør vi på baggrund af samtaler med en gruppe aktive og interesserede borgere, herunder brugere af Byens hus, foreninger og Ildsjæle i flere aldre og med forskellige interesser. Formålet er, at flere kan få glæde af bygningens kvaliteter – både som en bevaringsværdig lokalhistorisk attraktion og en inspirerende forpost, der peger ind i fremtidens inviterende foreningsliv og vellost økosystem. Det glæder vi til at fortælle mere om, i 2025.

Byens hus 2024 i tal

4114

bookinger i alt

10,9%

stigning i antal bookinger

575

offentlige begivenheder

740

ad-hoc bookinger

13

frivillige har stået bag 26 arrangementer i og omkring Byens hus, herunder bl.a. Halloween

11

praktikanter, der har været i Byens hus i et forløb på mellem 4 og 26 uger.

70 kg

kaffe indkøbt

1850

breve te indkøbt

13222

besøgende til halloween åben sal

52

gange blev lydanlægget udlånt

Af kontorartikler blev der bl.a. købt

2200

stykker elefantsnot

400

kuglepenne

40

whiteboard markers

449

arrangører, der har booket lokale

1422

følgere på Instagram @byenshus_roskilde

3702

følgere på Facebook Byens hus - Roskilde

3456

telefonopkald til husværtstelefonen

1080

ruller toiletpapir købt til de offentlige toiletter

12

netværksmøder: Bymidtekoordinering

4

netværksmøder: DemokratiFika

